

Het Oud Rechterlijk Archief

Wie onderzoek wil doen naar het verleden van zijn of haar eigen familie, dorp of streek, kan terecht bij de bekende bronnen als de Burgerlijke Stand, bevolkingsregisters en doop- trouw- en begraafboeken (DTB's)

Zo kom je wat te weten over data van geboorte of doop, huwelijk en overlijden, maar ook over zaken als gezinssamenstelling, kindersterfte, woonplaats, verhuizing, het aantal keren dat iemand getrouwd was, beroep enz.

Maar toch zeggen deze feiten nog niets over hoe men woonde, welke bezittingen men had of kleding, meubilair, huisraad, vee en economische situatie of gebeurtenissen in dorp of streek. Hiervoor kan men bijvoorbeeld andere bronnen raadplegen, zoals oude kranten en tijdschriften, Memories van successie, notariële archieven, het kadaster, rechtbanken.

Betreft het echter de tijd van vóór 1811, dan is naast genoemde DTB's en notariële archieven, de belangrijkste bron het Oud Rechterlijk Archief. Dat is het archief van de voormalige Schepensbank, het plaatselijk bestuur van die tijd. Ofschoon er in het verleden zeker veel verloren is gegaan door brand, vocht en schimmel, muizenvraat of gewoon onachtzaamheid, is er van de Mierden en Hulsel nog heel wat bewaard gebleven. Gelukkig maar, want alle stukken zijn uniek. Er bestaan dus geen kopieën van! Behalve dat in de jaren negentig van de vorige eeuw, bij het verhuizen van het archief van de Mierden van Tilburg naar Eindhoven, het meeste op microfiche is verfilmd.

De periode die het Oud Rechterlijk Archief van de Mierden omvat loopt van 1463 tot 1811, met verwijzingen die teruggaan tot 1358 en enkele stukken van na 1811.

In dit archief is van alles te vinden: rechtszaken, verzoeken, inboedels, erfdelingen, voogdijrekeningen, verkoop, verhuur, hypotheek, strafzaken enz.

Vanaf ongeveer 1990 ben ik zoals zovelen begonnen met onderzoek naar het verleden van mijn familie en kwam ik al lezend zoveel interessants tegen dat ik begonnen ben met het maken van registers op het Oud Rechterlijk Archief. Eerst op papier, wat uiteindelijk niet zo handig bleek bij het nazoeken!

Pas in 2000 kwam er een computer in huis en heb ik daarna de registers digitaal vastgelegd. Wat al op papier stond heb ik nog eens overgedaan en in 2015 had ik het 'project' afgerond. De bedoeling was dat ook anderen hiervan gebruik zouden kunnen maken, wat nu met het publiceren hiervan op onze website een feit is.

De originele stukken zijn te raadplegen in het streekarchief in Eindhoven (ook op microfiche) De bestaande inventaris van het Oud Rechterlijk Archief bleek op veel punten onvolledig en/of niet juist. Daarom heb ik daarvan een gecorrigeerde versie gemaakt die eveneens op onze website staat.

Omdat de inventarisnummering chronologisch dooreenloopt heb ik ook een lijst gemaakt waarop de volgorde in tijd zichtbaar is.

Ed Verspaandonk
mei 2021